

Yine ve yeni kütüphanecilik, Orhan Bursalı

Yine ve yeni kütüphanecilik,

Orhan Bursalı

Cumhuriyet Bilim Teknik, Sayı: 792, 25.05.2002

Bu adres ülkemiz gerçeklerini, dünyadaki kütüphanecilik alanındaki gelişmeleri dikkate alarak kurulan, Türkiye'de kütüphaneciliği geliştirmeyi amaçlayan Anadolu Üniversite Kütüphaneleri Konsorsiyumu'na ait (ANKOS). Ankos önceki hafta, 63 üniversitenin 210 kütüphane yöneticisi ve yurtdışı uzman katılımlarıyla ikinci toplantısını yaptı.

Kütüphanecilik, üniversite yönetimlerinin kütüphanelerle ilgili tutumları ve çoğunluk akademisyenlerimizin kütüphane gereksinimleri olup olmadığı tartışılırken, Ankos'un toplantısı anlamlıydı. Ankos amaçlarını şöyle özetliyor: Sınırlı bütçe ile verilebilecek en geniş hizmeti sunma; Basılı koleksiyonlarda iki ve daha fazla aboneliğin önüne geçme; Ortak koleksiyon geliştirme; Değişen bilgi hizmeti anlayışına uyum sağlama; Elde bulunan teknolojik olanaklardan maksimum düzeyde yararlanma.

Sadece Türkiye değil, kaynakları sınırlı bütün dünya üniversiteleri yeni bir arayış içinde. Bilimsel bilginin kısa süre içinde neredeyse katlanarak arttığı, durmadan yeni mesleki dergilerin yayımlandığı, bütün bu yayınların da her yıl giderek pahalandığı günümüzde, elektronik ortamda iletişim ve bunun omurgası olan İnternet yeni olanaklar sunuyor ve dünya bu ortamda yeni çözümler arayışına giriyor.

Elektronik ortamda çok sayıda bilimsel malzemeye ulaşma olanaklarının giderek daha genişlemesi, kütüphaneciliğe de yeni bir boyut kazandırdı. Hem bu kaynaklara ucuz ulaşmak hem de elektronik haberleşme ortamının nimetlerinden yararlanmak için, kütüphaneler yeni bir yapılanma içine girdiler. Örneğin çok sayıda kütüphane bilimsel dergilerin ortak alımına gitmekte, konsorsiyumlar oluşmakta.

Ankos da dünyadaki bu yeni gelişmeye paralel doğdu. Ankos web sitesindeki bilgilere göre, 2002 yılında 36 üniversite ve 9 yayınevinin tüm elektronik dergi koleksiyonlarına ve veri tabanlarına erişim sağlanmış. Ankos üyesi üniversitelerin öğretim üyeleri ve öğrencileri hemen her yerden "elektronik dergilere ve veritabanlarına sınırsız olarak ve tam metin halinde istedikleri bilgisayardan" erişebiliyor. Ankos diyor ki: "Temel bilimler, mühendislik, ekonomi ve tıp alanlarındaki üç büyük ticari yayınevinin (Elsevier, Springer ve Academic Press) tüm elektronik dergilerinin 2001 yılı ve öncesine ait tam metin makalelere; dünyanın en büyük bilimsel yayınevi olan Elsevier'in elektronik veritabanı Science Direct www.sciencedirect.com 'deki 1200 derginin 1995 yılından itibaren tüm makalelerine erişim sağlandı. Springer yayınevinin elektronik veritabanı LINK www.link.springer.de ise çeşitli yıllara ait 400'den fazla elektronik dergiyi içeriyor. Academic Press'in elektronik veritabanı IDEAL'da www.ideallibrary.com 1999 yılından itibaren 174 dergiye elektronik erişim mümkün. Uluslararası Bilimsel kuruluşların yayınevlerinin IOP (Institute of Physics) ACM (American Computing Machinery) ve American Mathematical Society (AMS'in) veritabanlarına çeşitli üniversitelerin katılımlarıyla erişim sağlandı. IOP'nin www.iop.org 1990 yılından itibaren 38 dergisine, ACM'in www.acm.org 1985 ten itibaren 27 dergisine ve 2001 yılından itibaren tüm konferans bildirilerine erişilebiliyor. AMS'in MathSciNet www.ams.org/mathscinet adlı veritabanı 1940'dan itibaren 1.400.000 matematik makalesiyle ilgili özet ve değerlendirme içeriyor ve her yıl 70.000 yeni makale ekleniyor. Dünyada matematikte bu en önemli veritabanına ülkemizde şu anda 12 üniversite erişmekte".

Şu bilgi yığına bakınız. Bunların üstesinden tek tek kütüphanelerin (hatta ülkelerin!)gelmesinin zaten mümkün olmadığı görülmekte. Tabi sadece yukarıda aktarılan dergi ve veri tabanlarıyla sınırlı değil olay. Akademik değerlendirme için temel oluşturan Institute of Scientific Information'in Web of Science veritabanı vardır. TÜBİTAK üzerinden buraya ulaşılabilir. Bu veritabanı SCI (Science Citation Index) ve SSCI (Social Science Citation Index) deki toplam 5500 dergideki makalelerle ilgili özet bilgileri ve atıfları kapsıyor.

Ayrıca EBSCOHOST search.epnet.com ve Proquest www.uni.com veritabanlarından söz ediliyor. Buradan 2334 dergiye ve Business Source Premier'de 1685 dergiye tam metin olarak ulaşılabilir... "Digital Dissertation" dan ise dünyadaki 1851'den itibaren yayınlanan tüm (1.6 milyondan fazla) yüksek lisans ve doktora tezleriyle ilgili bilgiler elinizin altında oluyor...

Kütüphanecilik çoktan kılık değiştirdi.

Ama kitap yine de kitaptır.

Gelecek cumartesiye kadar mutlu bir hafta dilerim...

obursali@cumhuriyet.com.tr Bu mail adresi spam botlara karşı korumalıdır, görebilmek için Javascript açık olmalıdır
CBT Internet adresi: www.cumhuriyet.com.tr